

[H. P. Johansen.]

vil sige, der maa ydes en rimelig Støtte til de Hjem, der med Grund foretrækker at sende deres Børn til den frie Skole. Men jeg erkender, at det er umuligt at afgøre, i hvert Fald i alle Tilfælde, hvornaar der kan tales om en kunstig Vækst, og hvornaar der ligger en virkelig Overbevisning bag ved Dannelsen af en Friskole; og naturligvis maa man være forberedt paa, at der vil blive ydet Tilskud i nogle Tilfælde, hvor det egentlig ikke burde ske. Men som allerede nævnt er det jo en Kendsgerning, at det store Flertal af Skolemyndigheder og skoleinteresserede Mennesker er villige til at yde et Tilskud til den frie Skole. Spørgsmaalet er da blot dette: hvor meget er det rigtigt at yde, hvor meget er det forsvarligt at yde, og det beror selvfølgelig paa et Skøn.

Nogle vil mene, at dette Lovforslag giver for lidt, andre vil mene, at det rammer det helt rigtige, og andre igen vil vel mene, at Forslaget giver for meget. Den ene Opfattelse har naturligvis lige saa stor Ret til at blive respekteret som den anden. Der er vel ingen, der har Privilegium paa at skønne helt uejrlarligt i et Forhold som dette. Men jeg vil dog gerne tilføje, og der er jeg enig med Ministeren, at det er med Tilfredshed, jeg ser, at der i Folketinget er opnaaet saa stor Tilslutning angaaende Tilskuddene til Friskolen; som Tilfældet er, for jeg har den Opfattelse, at alle Parter faar mest Glæde af en saadan Lovgivning, naar der er den størst mulige Enighed om den, saa den Side af Lovgivningen, der angaar Tilskud til de frie Skoler, kan jeg anbefale.

Det andet Afsnit af Lovforslaget omhandler Hjemmeundervisning og Tilsyn med Hjemmeundervisning af Børn, og hertil har jeg ingen særlige Bemærkninger at fremsætte. Det forekommer mig, at Bestemmelserne herom stort set følger de gældende Regler. Saa er der et Afsnit, der handler om Pensionering af Lærere ved Friskoler og Efterskoler, og heller ikke herom skal jeg fremsætte nogen Bemærkning. De Regler, der er givet her, svarer i Hovedsagen til, hvad der gælder for Højskoler, Landbrugs-skoler og Husholdningsskoler.

Jeg kan med disse Bemærkninger anbefale Lovforslaget til videre Behandling og til Vedtagelse her i Landstinget.

Esther Malling Pedersen: Det er med oprigtig Glæde, jeg hilser det foreliggende Forslag til Lov om Friskoler, om Hjemmeundervisning samt om Efterlønskassen for Friskoler og Efterskoler velkommen.

Det forekommer mig, at den højtærede Undervisningsminister med dette Forslag har gjort en betydelig Indsats for dansk Skolelovgivning, og den har ikke mindst Betydning derigennem, at den understreger et Princip, som jeg tror, vi trænger til at faa understreget.

Jeg tænker der paa den Respekt for Hjemmene og Hjemmenes og Forældrenes Ret, som dette Forslag dog er Udtryk for, og som for øvrigt den ærede socialdemokratiske Ordfører ogsaa smukt, synes jeg, erkendte. Der vil jo ikke være nogen Anledning til for mig at komme særlig ind paa Enkeltheder. Dels er Lovforslaget gennembehandlet i det andet høje Ting, dels har den højtærede Undervisningsminister ogsaa gjort Rede for Enkelthederne, saa jeg vil indskrænke mig til med et Par Ord at omtale nogle af de Ændringer, som er blevet vedtaget af det andet høje Ting og indføjet i Loven.

Nogle af dem er Forbedringer, og andre er efter min Opfattelse ikke Forbedringer. Men dette opvejes, saadan ser jeg paa det, ved den Enighed, den store Tilslutning, som Loven har faaet i det andet høje Ting, og som er af ganske overordentlig stor Værdi, ikke mindst naar det drejer sig om et Lovforslag som det, der her er Tale om. De Ændringer, som er indført med Hensyn til Reglerne for Hjemmeundervisning, hilser jeg med megen Tilfredshed. Det vil blive saadan, at Hjemmene sidestilles med Friskolerne i Henseende til Fritagelse for Prøve i det, vi kalder Aandsfag. Den Eksamen eller Prøve, der skal afholdes, indskrænkes til Dansk, Skrivning og Regning. Det forekommer mig naturligt, at Hjemmene her faar den samme Ret, som Friskolerne faar, og den Bestemmelse, at Tilsynet og Prøven med Hensyn til Religionsundervisningen fuldstændig falder bort, naar det drejer sig om hjemmeunderviste Børn, finder jeg ogsaa i høj Grad paa sin Plads. Det er jo kun en forsvindende Del af danske Børn, som undervises i Hjemmene, men naar Forældre paatager sig den alt andet end ringe Opgave selv at sørge for deres Børns Undervisning, er det meget ofte netop, fordi de ønsker selv at lede den religiøse Paa-virkning af Børnene, og jeg synes, det var at træde deres Ret lidt for nær, om de her skulde være paatvunget en Prøve og en Eksamen, som jo slet ikke vilde falde i Traad med den Maade, hvorpaa man vilde tage hele denne Sag.

De Tilføjelser, der er sket med Hensyn til § 23, kan jeg, som omtalt, ikke just kalde Forbedringer. Det, at der lægges Loft over